

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Non Fallax

Segneri, Paolo
Pinamonti, Giovanni Pietro

Coloniae, 1706

VD18 12375713-001

Consideratio VI. De causa, quam habemus humiliandi nos propter bona
nostra opera; & primò propter id, quod habent à Deo;

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50799](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50799)

factus sum conturbatus. Ps. 29. 8. Ita tu me doces, & cum hac doctrina nunquam amplius dabo locum superbiæ, quæ adeò execrabilis est in oculis tuis. Notum igitur sit omnibus creaturis, me ex me non esse, nisi causam mei interitûs, & ducem ad præcipitium æternum, atque adeò tibi soli, O divine Servator meus, gloriam, mihi autem confusionem deberi. Huic veritati in-nixus, spero cum tempore præmium illud, quod abscondisti superbis & humilibus revelas in Cœlo. Amen.

CONSIDERATIO VI.

Pro Die Veneris.

De causa, quam habemus, humiliandi nos propter opera nostra bona.

PUNCTUM I.

Propter id, quòd opera ista habent à Deo.

I. **C**onsidera extremam tuam miseriam, dum ipsa bonorum operum

perum

perum copia & opulencia suo modo te magis inopem facit ; unde quò plura pro DEO agis , eò magis humiliare te debes ante ipsum : & inprimis quidem propter id , quod ipse de suo confert ad quemvis actum virtutis. Ut bene opereris, requiritur, ut sis ; quod est meritissimum Dei beneficium, seu donum creationis : & hoc solo titulo deberes Deo gloriam infinitam , & infinitam gratitudinem , quia , ut te è *nihilo* extraheret, potentiâ usus est infinitâ. Necessariæ sunt præterea potentia, quæ sunt merum Dei opus ; necessarius est concursus Dei , velut primæ causæ & authoris naturæ, sine quo causæ secundæ æquè parùm possunt, quàm si omninò non essent. Necesse insuper est, ut Deus, velut author gratiæ, auxilio quodam supernaturali tecum concurrat, ut altiori hoc præsidio adjutus, ad cognoscendum , & volendum bonum eniti possis. Tandem necessaria est gratia sanctificans , quæ operi confert vim merendi vitam æter-

nam : & hæc omnia non dari solùm,
 sed continuari tamdiu oportet , dum
 opus bonum consummes, ita quidem,
 ut vel unicâ earum deficiente , tota
 continuò operatio deficeret. Vide igitur ,
 quàm immeritò te extollas ob
 quodcunque opus bonum : Lætari
 quidem propterea potes, quia quævis
 operatio bona est grande bonum, sed
 gloriari non potes : mendicus trium-
 phat , cùm pinguem eleemosynam
 accipit, sed inde non extollitur, neque
 socios propterea suos contemnit: quòd
 enim plus cæteris acceperit , non fuit
 alia causa , quàm quòd cæteris magis
 miser, sordidus, aut importunus fuerit:
Quis ego sum servus tuus , quoniam respe-
xisti super canem mortuum, similem mei?
 2. Reg. 9. 8.

PUNCTUM II.

Propter id , quod habent à Deo st-
mul, & à te.

II. **C**onsidera id, quod ex tuo con-
 fers ad operationem bonam:
 est

est cooperatio cum gratia , & bonus
 potentiarum usus in executione ; hoc
 ipsum autem rursus est Dei donum ;
 non quod non verè velimus aut non
 faciamus bonum, quod agimus, alias
 nostrum dici non posset , sed quia id
 non volumus , neque facimus sine au-
 xilio gratiæ divinæ: *Non quia non volu-
 mus, aut non agimus* , ait S. Augustinus,
*sed quia sine eius adiutorio non volumus
 aliquid boni, nec agimus*, Lib. I. de Grat.
 Christ. c. 24. Quam igitur hic causam
 habes gloriandi ? *Nunquid gloriabitur
 securis contra eum, qui secat in ea ?* Isa.
 10. 15. Verum quidem est, gloriari te
 posse in Domino ob libertatem, quâ u-
 teris in benè operando, quod nulli in-
 strumento inanimato , & non libero
 competit, sed gloriari non potes ad-
 versus Dominum , arrogando tibi,
 quod tuum non est ; *Qui gloriatur, in
 Domino gloriatur*. I. Cor. 1. 31. nunquam
 autem contra Dominum. Præterea,
 etsi actus boni sint simul Dei & nostri,
 æstimationem tamen ac pretium
 D s suum

suum non habent ab eo, quod nostrum est, sed quod à Deo trahunt. Imaginare tibi grandem mundi hujus monarcham, qui pauperulam rustici filiam matrimonio sibi jungit: filii inde nati sunt omninò nobilissimi, regnique hæredes; nobilitatem tamen tuam, & jus regni non habent à matre, sed tantùm à Patre; materno enim titulo ignobiles sunt ac viles, ac propterea de stemmate paterno gloriari, maternum autem erubescere & occultare solent. Ita omninò se habent operationes bonæ ex felici conjugio gratiæ, & liberi nostri arbitrii natæ; ex illa trahunt genus coeleste, propter istud sunt abjectæ conditionis, & confusione potiùs, quàm laude dignæ. *Dei gratia à sum id, quod sum. 1. Cor. 15. 10.*

PUNCTUM III.

Propter id, quod habent tantùm à nobis.

III. **C**onsidera, quam humiliati-
onis materiam sumere debeas,
ex eo, quod operibus bonis inest ex
tuo;

tuo ; ex eorum nimirum defectibus,
 & innumeris imperfectionibus. Qui
 oculo libero acetum intuetur , putat,
 esse liquorem purum , qui autem ope
 microscopii attentius illud confide-
 rat, integrum in eo vermium examen
 videt: sic accidere nobis solet , ut ob
 debile lumen, quod habemus, actiones
 nostras, velut perfectas æstimemus; si
 verò Deus unum duntaxat intuitus
 sui radium nobis communicaret, subi-
 tò agnosceremus, eas non esse , nisi
 massam defectuum, quales sunt amor
 proprius, quem admiscemus, vana
 complacentia, intentiones pravæ, stu-
 dium proprii lucri & commodi, &c.
 Patri Balthasari Alvarez (quem cæ-
 teroquin S. Theresia velut nullo ejus
 temporis Viro sancto inferiorem æsti-
 mabat: uti ipsa testatur) ostendit Deus
 aliquando per visionem actiones suas
 bonas sub imagine uvæ, cujus plera-
 que grana erant vel putrida, vel infe-
 cta, vel immatura, ita ut vix duo vel
 tria essent sana, quamquam & ipsa

80 *Speculum non fallax.*
fordibus conspersa. Hæc erat visio,
quòd ipse Deus sic interpretari digna-
tus est : Video Symbolum vitæ tuæ;
duæ forsan aut tres tuæ actiones sunt
bonæ ; si tamen eas ad rigidum exa-
men revocavero , multa erunt , quæ
reprehendam. Cogita igitur, quales in
Dei oculis sint actiones imperfecto-
rum, si tales sunt actiones magnorum
Sanctorum. Væ nobis, si Deus nobi-
scum agere velit ex rigore justitiæ ! *si*
iniquitates observaveris Domine, Domine!
quis sustinebit? Ps. 129. 3. Ipsa etiam
opera bona , & non peccata tantum
nostra , terrere nos debent : *Verebar*
omnia opera mea. Job. 9. 28. Denique si
peccatis commissionis adjunges pec-
cata omissionis , deprehendes , quòd
delicta nostra creverunt usque ad cælum.
1. Esdr. 9. 6. ita ut licet transgressio-
nes nostræ sint omninò multæ , *arguet*
te propter malitiam tuam plurimam , o-
missiones tamen, ut observat S. Tho-
mas, dici possint infinitæ , & *infinitas*
iniquitates tuas. Job. 22. 5. Quanquam
igitur

igitur magnus peccator non fores propter mala, quæ facis, fores tamen maximus propter bona, quæ facere negligis: quanta enim non est tua ingratitude; quanta gratiarum jactura, quæ in aliis uberrimum fructum tulissent? similis profectò es vasi pertuso, in quo perit, quidquid infunditur: *Cor fatui, quasi cor confractum, omnem sapientiam non tenebit. Eccl. 21. 17.* Gratia, quæ nobis dantur tempore orationis, Communionis, aliisque mille occasionibus, appellari possunt Christi sanguis, quia sanguinis illius pretio steterunt: tam pretiosum autem balsamum, à tot jam annis plenâ manu in animi tui sinus effusum, ubi est? ubi sunt tot lumina, à cœlesti sapientia tibi communicata? ubi sunt usuræ & lucra ex cōcreditis tibi talentis, quæ nõsti à domino tam rigidè exigì? *Cui multum datũ est, multũ quæretur ab eo. Luc. 12. 48.* Agnosce igitur, quòd, quanto magis abũdes, tantò sis pauperior: cogita, divitias tuas esse merum mutuũ,

D s

cujus

82 *Speculum non fallax.*

cujus præsens possessio non tam delectat habentem, quàm memoria rationis futuræ affligit: *Cùm augetur dona, rationes etiam crescunt donorum.* S. Greg. hom. 9. in Evang.

Praxis

Erga Deum.

I. **S**Tatue te ante Deum, tanquam filium Prodigum ante Patrem, & confitere, te, ob tam opulentum gratiæ patrimonium pessundatum, non esse dignum, ut vel inter servos in ejus domo verferis.

II. Aliàs imaginare te ipsum tibi, velut leprosum, ulceribus plenum, & dic: *Si vis, potes me mundare.* Matt. 8. 2.

III. Æstima te indignum divinâ providentiâ, indignum inspirationibus, indignum cæteris omnibus salutis remediis, quibus vel es abusus, vel non es usus cum fructu.

IV. Offer Deo omnem illam gloriam, quam homines vanitate excæcati ei iniquè rapuerunt, & protestare,
totam

totam illi soli deberi, velut Authori
omnis boni, teque propterea omnium
hominum nomine hanc ei restitutio-
nem facere: *Omnia opera nostra Domine
operatus es in nobis. Isa 26. 12.*

V. In negotiis magis arduis confi-
de, te, velut instrumentum cæteris in-
eptius magis à Deo iuvandum, cum
ejus auxilio magis indigeas: *Vocat ea,
qua non sunt, tanquam ea, qua sunt.
Rom. 4. 17.*

Erga teipsum.

I. Cum alii de te bene loquuntur,
cogita, uti dicebat B. Catharina Ge-
nuensis, eos de te non loqui; tu enim,
inquirebat, ex te ipso, & absque Deo,
tam parum confers ad bonum, quàm
parum ipse dæmon.

II. Cum advertis, te lapsum esse in
aliquem defectum, sume inde occa-
sionem cognoscendi tuam fragilita-
tem, sicut si quis furem in flagranti
cum re furtiva in manu deprehendat.

III. Si obedientia te cogit, aliquem
dignitatis aut superioritatis gradum

34 *Speculum non fallax.*

conscendere, descende animo & mente deorsum, & supra indignitatem tuam te reflecte.

IV. Non facile te excuses, etsi sis innocens; quia raro fiet, ut id facias ex alio, quàm superbiæ motivo.

V. Dei dona, quæ habes, nunquam intuearis, nisi simul cum tuis miseriis, sunt enim similia picturæ, quæ, utut sit pretiosa, pro fundamento tamen habet rudem telam, quæ substernitur.

Erga proximum.

I. Cùm aliquid molestiæ tibi inferatur, non expecta, ut alter primus se coram te humiliet, sed præveni illum, & pete veniam, quòd causam offensiæ dederis.

II. Submitte te aliis libenter, & quære potiùs alienam, quàm tuam voluntatem facere.

III. Non expecta gratias ob beneficia aliis exhibita, sed cogita, te fecisse, quod muneris tui erat, tanquam omnium servi.

IV. In usu rerum communium non delide-

desidera plus aliis, sed potius minus, velut minus dignus.

V. Dum demissè de te loqueris, noli velle, ut ab aliis credatur, te id facere ex humilitate, ne sis humilis, ut hypocritæ: *Est, qui nequiter se humiliat, & interiora ejus plena sunt dolo. Eccles. 19. 23.*

Oratio ad Christum, humilitatis exemplum.

O Verbum æternum, amore nostri Caro factum! adoro te profundissimè in tua celsitudine, neque tamen minus in tua te humilitate adoro: semper enim Deus es, in gloria æquè ac in abiectione tua, & sicut naturam nostram tibi uniendo elevâsti & Deificâsti, ita elevâsti misérias nostras, easque divinas reddidisti, dum eas sponte subire, eisque characterem dignitatis cujusdam supracœlestis imprimere dignatus es. Non satis tibi nimirum erat, fieri humilitatis Magistrum, nisi etiam fieres exemplum,

imò priùs , ac longè diutiùs volebas esse exemplum factis , quàm verbis Magister , ut omnem superbix meæ accessum obstrueres , eamque victas veritati manus dare compelleres. Quam igitur excusationem prætere potero, si ego vermis vilissimus & peccator extollere me præsumam, cum se Dominus Majestatis tam prodigiosè demittat? Ah! non habeo ullam excusationem , sed agnosco me convictum , & profiteor coram cælo & terrâ, quòd, si quidquam in me boni est, id totum sit à te , & à liberali manu tua; totum etiam sit propter te, quia unicè mihi concessum propter gloriam tuam. Verum tamen est, quòd agnitâ etiam tam perspicuâ veritate revertar ad vanitatem meam, mihi ipsi complaceam in actionibus meis, tanquam si forent meæ, & obliviscar innumerabilium meorum defectuum, tanquam si forent alieni. Quapropter benignissime Domine , veritas & lux mea, illumina me luto meo,
prout

prout id potes ; Domine ! *ut videam.*
 Marc. 10. 52. adauge in me claram
 imperfectionum inearum notitiam, ut
 omnem meum fastum extinguat, &
 supercilium deinceps levare non au-
 deam, méque non æstimem plus,
 quàm purum *nihil*. Cùmque hoc nec-
 dum sufficiat, fac insuper, ut, qualem
 me agnosco, talem me tractem, & ab
 aliis amore tui tractari exoptem.

CONSIDERATIO VII.

Pro Die Sabbathi.

Cum *nihilo*, quod sumus, comparati
 cum Sanctis, & cum Deo
 ipso.

PUNCTUM I.

*Compara te cum DEI Servis, etiamnum in
 hac vita degentibus.*

I. **C**onsidera, quòd, licèt fingamus,
 tuum esse omne bonum quod
 habes,